

Kahdeksannet kielitieteen Aasian ja Tyynenmeren alueen olympialaiset

29. maaliskuuta – 12. huhtikuuta 2026

Tehtävät

- Kuuntele ja seuraa tarkasti valvojien ohjeita.
- Kilpailu kestää viisi tuntia. Tehtävämateriaalissa on kuusi sivua ja viisi tehtävää. Voit ratkaista tehtävät missä järjestyksessä tahansa.
- Kaikkien sähköisten laitteiden, kirjoitetun tai painetun materiaalin sekä ulkoisten tietolähteiden käyttö kilpailussa on kiellettyä.
- Jos sinulla on kysyttävää tehtävistä, kutsu valvojaa viittaamalla. Valvoja selvittää asiaa tuomaristolta ennen vastaamista.
- Säännöt vastausten kirjoittamiseen:
 - Älä kopioi tehtävänantoja.
 - Kirjoita jokainen ratkaisusi erilliselle paperille tai papereille.
 - Käytä vastauspapereissa vain lehden etupuolta.
 - Kirjoita jokaiselle lehdelle nimesi, tehtävän numero sekä tehtävän sisäisten sivujen järjestysnumero, esimerkiksi:

Nimi	...	Nimi	...	Nimi	...
Tehtävä nro	5	Tehtävä nro	5	Tehtävä nro	5
Sivu nro	1 / 3	Sivu nro	2 / 3	Sivu nro	3 / 3

jotka tarkoittavat viidennen tehtävän ensimmäistä, toista ja kolmatta lehteä kaikkiaan kolmesta.

Muussa tapauksessa vastauksesi saatetaan arvioida virheellisesti.

- Jollei ole toisin mainittu, kuvaa tehtävissä huomaamiasi sääntöjä tai säännönmukaisuuksia. Muussa tapauksessa vastauksesi ei tuota täysiä pisteitä.

Kilpailutehtävät tulee pitää salassa, kunnes ne on julkaistu APLO:n virallisilla verkkosivuilla <https://aplo.asia>. Älä levitä tehtäviä tai keskustele niistä netissä ennen sitä.

Tehtävät

Tehtävä nro 1 (20 pistettä). Alla on eräitä verbejä ja'a-kumiaian kielellä sekä niiden kaikki mahdolliset suomennokset:

ʔij	<i>minä annan sen hänelle</i>	ʔua:	<i>minä panen hänet menemään</i>
a:	<i>hän menee</i>	kuamp	<i>pane hänet kävelemään!</i>
map	<i>minä haluan hänet</i>	mij	<i>sinä annat sen hänelle</i>
mnʔij	<i>he antavat sen sinulle</i>	mxuʔtup	<i>hän panee sinut hyppäämään</i>
nua:	<i>me panemme hänet menemään</i>	ɲkmʔap	<i>halua minut!</i>
ɲmnuʔa:	<i>te panette minut menemään</i>	ɲnʔar	<i>hän varastaa minut</i>
xtup	[<i>minä hyppään</i> <i>hän hyppää</i>]	namp	[<i>me kävelemme</i> <i>he kävelevät</i>]
ɲnar	<i>minä varastan sinut</i>	ɲnmaɲ	<i>me haluamme sinut</i>

Joidenkin merkintöjen päälle on pudonnut mustetta, joka peittää ne osittain.

(a) Käännä suomeksi:

1. ʔamp
2. mnua:
3. ɲnmʔap

Jokaiseen kohtaan on vain yksi mahdollinen käänös.

(b) Seuraavissa verbeissä on virheitä:

4. ɲʔa:
5. kuʔamp

Korjaa ne lisäämällä kumpaankin yksi kirjain ja käännä ne sen jälkeen suomeksi.

(c) Käännä ja'a-kumiaiksi:

6. <i>minä menen</i>	10. <i>sinä varastat hänet</i>
7. <i>me menemme</i>	11. <i>he haluavat sinut</i>
8. <i>pane minut hyppäämään!</i>	12. <i>hän antaa sen minulle</i>
9. <i>te kävelette</i>	

△ Ja'a-kumiai kuuluu yumalaiseen kielikuntaan. Sitä puhuu neljä ihmistä Meksikossa.

ʔ lausutaan katkaisemalla hengitys hetkeksi, kuten esim. sanojen *anna olla* välissä. ɲ ja x ovat konsonantteja. Merkki [ː] vokaalin jälkeen tarkoittaa, että se lausutaan pitkänä.

— Arul Kolla

Tehtävät

Tehtävä nro 2 (20 pistettä). Alla on lauseita yaquin kielellä sekä niiden suomennokset:

1. u'u te:ko bwi:kan	<i>Tuo päällikkö on laulamassa.</i>
2. huhusai mi:sim bwa:nak	<i>Ruskeat kissat itkivät.</i>
3. u'u chukui se:wa ponwak	<i>Tuota mustaa kukkaa lyötiin.</i>
4. ume vakochim bwa:nak	<i>Nuo käärmeet itkivät.</i>
5. chu:'u ume mosenim bwanria	<i>Koira itkee noiden merikilpikonnien tähden.</i>
6. tosai va:kot uka husai misita ponne	<i>Valkea käärme tulee lyömään tuota ruskeaa kissaa.</i>
7. mo:sen usita uka sewata ponria	<i>Merikilpikonna lyö tuota kukkaa lapsen tähden.</i>
8. bwanwan	<i>Joku on itkemässä.</i>

Eräs kielitieteilijä käänsi seuraavat lauseet ylläolevien tietojen avulla mutta teki virheitä:

9. u'u u:si wikitta ponriawa	— Väärin: <i>Tuota lasta lyödään linnun tähden.</i>
Oikein: <i>Joku lyö lintua tuon lapsen tähden.</i>
10. u'u va:kot usita ponriawa	— Väärin: <i>Tuota käärmettä lyödään lapsen tähden.</i>
Oikein: <i>Joku lyö lasta tuon käärmeen tähden.</i>

(a) Käännä suomeksi:

11. u:si bwi:kak
12. mo:sen ponwa
13. u'u wi:kit uka mosenta bwanriane
14. ume te:kom totosai se:wam po:na

(b) Käännä yaquiksi:

15. *Lintu on lyömässä päällikköä.*
16. *Nuo mustat linnut laulavat noiden lasten tähden.*
17. *Joku on lyömässä tuota ruskeaa koiraa tuon kissan tähden.*

△ Yaqui kuuluu uto-asteekkilaiseen kielikuntaan. Sitä puhuu noin 20 500 ihmistä Sonoran osavaltiossa Meksikossa ja Arizonan osavaltiossa USA:ssa.

bw, **ch** ja ' ovat konsonantteja. Merkki : vokaalin jälkeen tarkoittaa, että se lausutaan pitkänä. — *Kazune Sato, Tsuyoshi Kobayashi*

Tehtävät

Tehtävä nro 3 (20 pistettä). Alla ovat ngitin kielen lukusanat yhdestä kymmeneen aakkosjärjestyksessä:

arɯ arɯbhɯ arɯgyetdi atdi aza imbo ɪbhɯ ɪdre ɪfo ɔɔ

Kymmentä suuremmille lukusanoille on ngitissä kaksi erillistä järjestelmää: perinteinen sekä melko äskettäin kehitetty. Alla olevassa taulukossa on eräitä kymmentä suurempia lukusanoja molemmissa järjestelmissä sekä niiden arvoja. Ne on lueteltu nousevassa järjestyksessä.

Perinteinen järjestelmä	Uusi järjestelmä	Arvo
otsivi		
	ɪdre dɔna ɔɔ na	
otsi dɔ atdi		
ɔpi	ɪdre dɔna aza na	
(A)	ɪdre dɔna arɯgyetdi na	
arotsivi		23
adzoro dɔ atdi	ɔɔ kumi dɔna arɯgyetdi na	
(B)	ɪfo kumi dɔna arɯbhɯ na	
wadhɪ dɔ wadhɪvi	(C)	
ɔɔ wadhɪ dɔ otsi	arɯbhɯ kumi dɔna aza na	
(D)	arɯgyetdi kumi	
ɪbhɯ wadhɪ dɔ adzorovi	mɪya dɔna ɔɔ kumi dɔna ɪbhɯ na	
ɪfo wadhɪ dɔ ɔpi dɔ ɔɔ	(E)	146
imbo wadhɪ dɔ ɪdre	(F)	
arɯbhɯ wadhɪ dɔ aba dɔ atdi	ɔɔ mɪya dɔna ɪfo kumi dɔna imbo na	
(G)	ɔɔ mɪya dɔna arɯ kumi na	
(H)	ɪbhɯ mɪya dɔna imbo na	305

Täydennä tyhjät kohdat (A–H). Harmaalla merkittyjä kohtia ei tarvitse täyttää.

△ Ngiti kuuluu nilosaharalaisen kielikunnan keskisudanilaiseen haaraan. Sitä puhuu noin 85 000 ihmistä Kongon demokraattisessa tasavallassa. Tällä hetkellä vain muutama vanhus tuntee yhä kielen perinteisen lukusanajärjestelmän.

ɛ, ɪ, ɔ ja ɯ ovat vokaaleja. Vaikka ngitissä on tooni, tooneja ei ole merkitty tähän tehtävään yksinkertaisuuden vuoksi.

— Minkyu Kim, Vlad A. Neacșu

Tehtävät

Tehtävä nro 4 (20 pistettä). Alla on eräitä ilmaisia lulamogin kielellä sekä niiden suomennotukset:

βatólóka	<i>he pakenevat</i>
tíβálikukyaagálá	<i>he eivät ole etsimässä sitä</i>
βálikutuvunáánízyá	<i>he ovat antamassa meille vastuuta</i>
tíβasééhúliká	<i>he eivät vaella</i>
titúkihalákátá	<i>me emme raaputa sitä</i>
alikuβálá	<i>hän on luettelemassa</i>
aalya	<i>hän syö</i>
túlikugwá	<i>me olemme kaatumassa</i>
tyalíkuβakuléémbéla	<i>hän ei ole johdattamassa heitä</i>
tufúkámíla	<i>me polvistumme</i>
βálikwagálá	<i>he ovat etsimässä</i>
tyaβiikúlá	<i>hän ei paljasta (jotain)</i>
tyaagwá	<i>hän ei kaadu</i>
títúlikuseehúliká	<i>me emme ole vaeltamassa</i>
túmwaazíka	<i>me lainaamme hänelle (jotain)</i>
βátukuléémbéla	<i>he johdattavat meitä</i>

(a) Merkitse oikeat toonit:

1. **tumutya** *me pelkäämme häntä*
2. **tíβalikwanzulula** *he eivät ole laajentamassa (jotain)*
3. **titwoonoona** *me emme pilaa (jotain)*
4. **alikutusiβa** *hän on sitomassa meitä*
5. **βaholoota** *he kuorsaavat*

(b) Käännä lulamogiksi:

6. *hän ei ole pilaamassa häntä*
7. *me annamme heille vastuuta*
8. *me emme laajenna (jotain)*
9. *he ovat pakenemassa*
10. *hän ei pelkää*

△ Lulamogi kuuluu atlantinkongolaisen kielikunnan bantukielten haaraan. Sitä puhuu noin 185 000 ihmistä Ugandassa.

β, w ja y ovat konsonantteja. Kaksi peräkkäistä vokaalia lausutaan pitkänä. Lulamogissa on kaksi toonia: merkki □ vokaalin yläpuolella ilmaisee korkeaa toonia, kun taas matalaa toonia ei merkitä erikseen.

— Ji Hun Wang

Tehtävät

Tehtävä nro 5 (20 pistettä). Alla on eräitä sanoja ja ilmaisuja bangimen kielellä sekä niiden suomennokset:

à bìì ⁿ	<i>tuo vuohi</i>	dzèndzè	<i>krokotiili</i>
à gàrìbù	<i>tuo kerjäläinen</i>	màà dzéndzè	<i>hänen krokotiilinsa (yks.)</i>
tùùré	<i>hyeena</i>	dzèndzéndè	<i>krokotiilit</i>
ā tūūrè	<i>tuo hyeena</i>	àà màà dzéndzéndè	<i>krokotiilinne (mon.)</i>
à kwàà	<i>tuo kaula</i>	kwāāndè	<i>kaulat</i>
máá bújágíndè	<i>guavani (mon.)</i>	nì màā kwààndé	<i>heidän kaulansa (mon.)</i>
tājndè	<i>olkikorit</i>	bùtígé	<i>piikkisika</i>
tāārè	<i>hämähäkki</i>	ā bütigè	<i>tuo piikkisika</i>
máá tààrè	<i>hämähäkkini (yks.)</i>	àà bütigè	<i>piikkisikasi (yks.)</i>
à dijàndé	<i>nuo kylät</i>	pījèw	<i>sarvinokka</i>
māā dijà	<i>hänen kylänsä (yks.)</i>	āā pījèw	<i>sarvinokkasi (yks.)</i>
tùndúró	<i>tarina</i>	nè màā pījèwndé	<i>sarvinokkamme (mon.)</i>
màà túndúróndè	<i>hänen tarinansa (mon.)</i>	màà kwáábéndè	<i>hänen mehikasvinsa (mon.)</i>

Käännä bangimeksi:

1. <i>kylä</i>	6. <i>hyeenani (yks.)</i>
2. <i>vuohet</i>	7. <i>hyeenanne (mon.)</i>
3. <i>hänen vuohensa (yks.)</i>	8. <i>nuo kerjäläiset</i>
4. <i>tuo hämähäkki</i>	9. <i>heidän olkikorinsa (yks.)</i>
5. <i>tuo guava</i>	10. <i>mehikasvimme (yks.)</i>

△ Bangime on isolaattikieli. Sitä puhuu noin 3 500 ihmistä Malin eteläosissa.

Bangimessa on kolme toonia: korkea (´), keskikorkea (˘) ja matala (ˋ).

dz on konsonantti. **ε** on vokaali. Kaksi peräkkäistä vokaalia lausutaan pitkänä. Merkki ⁿ vokaalin jälkeen ilmaisee, että se on nasalisoitu.

Hyeena, *sarvinokka* ja *piikkisika* ovat eläimiä. *Guava* on hedelmä.

yks. = yksikkö; *mon.* = monikko.

— *Panawat Tiacharoen, Faraz Ahmed*

Päätoimittaja: Panawat Tiacharoen

Toimittajat: Faraz Ahmed, Shinjini Ghosh, Jianxing He, Zdravko Ivanov, Jerome Jochems, Minkyu Kim, Tsuyoshi Kobayashi, Arul Kolla, Tamila Krashtan, Vlad A. Neacșu, Dana Ospanova, Leonardo Paillo, Tung-Le Pan, Alexander Piperski, Deeraj Pothapragada, Kazune Sato, Sarah Toor, Ji Hun Wang, Jaeyeong Yang

Suomenkielinen teksti: Into Almiala, Heini Arjava, Inka Pekkola, Emma Vesakoivu

Onnea kilpailuun!